

Szkolenie realizowane w ramach projektu POWER
pt.: „Alternatywne metody komunikacji na zajęciach zawodowych”
nr projektu 2019-1-PL01-KA102-063249

Podstawy Alternatywnej i Wspomagającej Komunikacji

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

AAC - Augmentative and Alternative Communication

Alternatywna – zastępcza, substytut
Wspomagająca – wzmacnia i uzupełnia

Komunikacja - przekaz i odbiór informacji
w bezpośrednim kontakcie z drugą osobą

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Opóźniony rozwój mowy – wybrane przyczyny:

- Centralne Zaburzenia Przetwarzania Słuchowego (APD)
- Obniżenie funkcji uwagi i pamięci
- Słabo rozpoznawalne i nieadekwatne do potrzeb wykorzystanie sygnałów dźwiękowych
- Brak motywacji do odwzajemnienia emocji otoczenia
- LAD - uszkodzenie mechanizmu wrodzonych zdolności i gotowości do przyswajania języka (brak zsynchronizowania reakcji ruchowych z dźwiękami wypowiedzi innych oraz brak rytmizacji czynności)
- Osłabienie funkcji manipulacyjnych

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Rodzaje systemów komunikacji AAC:

- **Graficzne** - przekaz za pomocą znaków w postaci obrazków, liter itp.
(wymaga korzystania/posiadania przy sobie pomocy komunikacyjnych)
- **Manualne** - gesty i systemy gestów, naturalne
(wymagana sprawność manualna, rozwinięta pamięć motoryczna)
- **Dotykowo-przestrzenne** - przedmioty do wskazywania, przydatne podczas aktów wyboru
(dobrze sprawdza się tylko w początkowej fazie wprowadzania AAC oraz dla użytkowników z upośledzeniem w stopniu głębokim)
- **Dźwiękowe** (syntezatory mowy są drogie, przeznaczone tylko osób z zaburzeniami ekspresji języka, najmniej bezpośrednia)

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Wybór odpowiedniej metody AAC poprzedzony jest diagnozą i zależy od:

- Możliwości fizycznych użytkownika
- Możliwości intelektualnych użytkownika
- Motywacji i emocji, inicjatywy i reakcji na bycie zrozumiałym lub nie
- Środowiska dziecka: partnerzy w komunikowaniu się

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

MAKATON[®]

Let's talk
Makaton

gesty + symbole graficzne

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

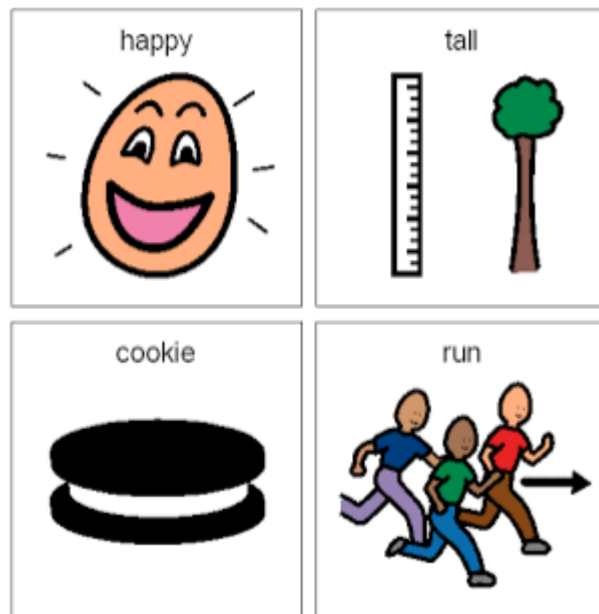

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

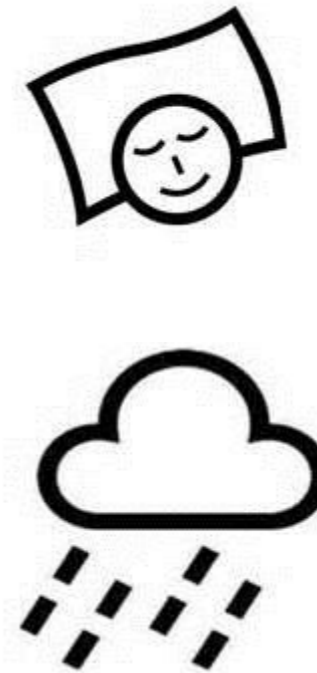
Znaki graficzne:

PCS

PIC
(Piktogramy)

Makaton

ISAAC
Bliss System

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Polskie oprogramowanie do komunikacji
wspomagającej oraz terapii mowy

Wyrób medyczny spełniający wymagania europejskiej Dyrektywy dla Wyrobów Medycznych.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Komunikatory

GoTalk Button

69,00zł

TalkBook Four

329,00zł

Attainment Talker 24+

429,00zł

BIG Step-by-Step z poziomami

1.099,00zł

LITTLEmack

729,00zł

PartnerPlus Stepper

999,00zł

PartnerPlus Four

1.499,00zł

Voice Cue

229,00zł

GoTalk 9+

829,00zł

GoTalk Express 32

3.299,00zł

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Od czego zacząć?

- Nazywanie tego co robi, czuje dziecko: „Widzę, że się uśmiechasz. Myślę, że lubisz oglądać bajki.” (bycie głosem dziecka)
- Daj dziecku możliwość dokonywania i przeżywania konsekwencji własnych wyborów
- Wykorzystaj każdą sytuację do modelowania na tablicach do komunikacji
- Modeluj o tym co Ty czujesz, co Ty robisz, jak się czujesz.
- Pomimo, że dziecko słyszy, rozumie mowę – komunikuj się za pomocą AAC

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

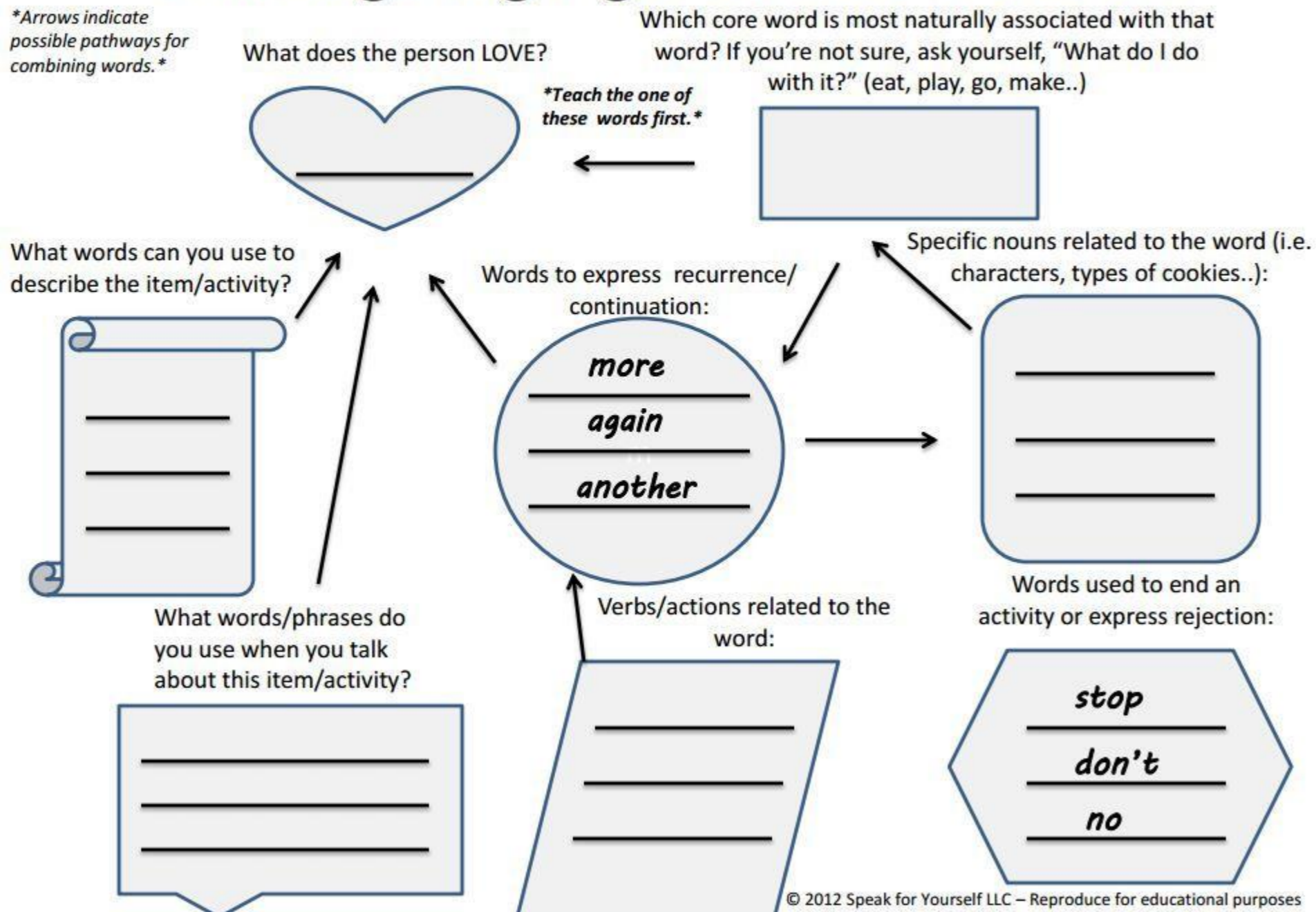
**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Building Language: Where Do I Start?

Arrows indicate possible pathways for combining words.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

⊘ NIE:	✓ Dobra praktyka:
⊘ oczekuj, że użytkownik będzie wiedział jak używać komunikacji	✓ modelowanie komunikacji
⊘ mów cały czas	✓ przyglądaj się uważnie
⊘ zapominaj o naprowadzaniu	✓ hierarchia podpowiedzi
⊘ ucz tylko próśb	✓ funkcjonalne słownictwo
⊘ podpowiadaj zbyt szybko	✓ zaczekaj 10-20" przed następną podpowiedzią
⊘ wprowadzaj tylko rzeczowników	✓ różnorodne, opisowe słownictwo
⊘ skupiaj się na niepotrzebnych słowach	✓ kodowanie kolorami części mowy
⊘ usuwaj gestów, symboli	✓ stała lokalizacja symboli (powtarzające się symbole zawsze w tym samym miejscu)
⊘ poganiaj	✓ czas na przejrzenie i naukę systemu
⊘ trzymaj książki/tablicy/programu u siebie	✓ komunikator zawsze dostępny dla użytkownika
⊘ oczekuj odpowiedzi od razu	✓ pytania zamknięte
⊘ oczekuj, że uczestnik nauczy się mówić i myśleć o komunikacji	✓ wszyscy uczestnicy komunikacji stosują komunikator

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

HIERARCHIA PODPOWIEDZI

„Prompt hierarchy by Kate Ahern with Shelane Nielsen”

MODELOWANIE

STOSUJ PRZEKAZ WSPOMAGANY- MODELUJ jak najczęściej to możliwe, w każdym otoczeniu i sytuacji. ZACZEKAJ

MOTYWACJA

Stwarzanie okazji i sytuacji, które są bardzo angażujące i sprzyjające komunikacji. Bądź motywującym partnerem komunikacyjnym. ZACZEKAJ

PAUZA

Zrób pauzę i poczekaj na odpowiedź osoby. Rozważ użycie zegarka aby czekać odpowiednio długo. Niektóre osoby potrzebują kilku sekund a niektóre dużo dłużej. Zwłaszcza osoby z postawą lękową mogą skorzystać z tego typu podpowiedzi.. ZACZEKAJ.

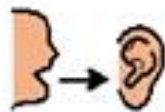
POŚREDNIA PODOWIEDŹ WIZUALNA

Użyj gestu, światła, przybliź pomoc do komunikacji lub w jakikolwiek sposób zwróć uwagę na zakomunikowaniu wiadomości. Użyj zachęcającej pauzy. ZACZEKAJ

BEZPOŚREDNIA PODOWIEDŹ WIZUALNA

Wskaż dokładnie możliwą wiadomość, którą osoba mogłaby chcieć przekazać. Użyj zachęcającej pauzy. ZACZEKAJ

POŚREDNIA PODOWIEDŹ SŁUCHOWA

Daj podpowiedź, użyj werbalnej podpowiedzi np. niedokończonego zdania, pierwszej sylaby wyrazu. Zapytaj co myśli. Użyj zachęcającej pauzy. ZACZEKAJ

BEZPOŚREDNIA PODOWIEDŹ SŁUCHOWA

Daj osobie werbalnie przykłady zdań, które mogłaby w danej sytuacji powiedzieć. Użyj zachęcającej pauzy. ZACZEKAJ

NIEDYREKTYWNE MODELOWANIE

Powiedz coś w stylu „Niektórzy mogą powiedzieć...”, „Ja myślę...” i wtedy zamodeluj możliwe wypowiedzi. Użyj zachęcającej pauzy. ZACZEKAJ

WZORST MOTYWACJI LUB ZMIANA CELU

Komunikacja zawsze jest wyborem co oznacza, że jest to w porządku jeśli osoba nie komunikuje lub mówi o czymś innym niż się spodziewaliśmy. Kiedy to się zdarza zwiększ motywację i na nowo określ cele leksykalne. Unikaj fizycznych podpowiedzi gdyż uniemożliwiają one dokonywanie wyborów i zwiększają ryzyko nadużyć fizycznych i minimalizują inicjatywę własną na rzecz podporządkowujących zachowań.

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Bądź uważnym partnerem komunikacji:

- Dostrzegaj komunikaty
- Nazywaj intencje i zachowania dziecka
- Wspomagaj przekaz: wskazuj palcem, bądź wyrazisty
- Buduj wspólne pole uwagi: fizycznie ogranicz przestrzeń, stosuj regułę naprzemienności
- Mów dziecku co zrozumiałeś
- Bądź konsekwentny w swoich strategiach komunikacyjnych – postępuj tak samo

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

